

★ Життєвий шлях

Недооране поле...

Коли ветеранам війни і праці В. Ящук і К. А. Зубрицькому (на фото зліва на право) випадає бути учасниками знаменних урочистостей таких як День Перемоги, День визволення міста, День Незалежності України та інших заходів, вони завжди тримаються разом. Така дружба у них зародилася після переможних салютів у Другій світовій війні. В ті тяжкі післявоєнні роки сім'я Зубрицьких, після багатостраждальних поневірянь вирішила поселитися в старовинному містечку Корець. У той тривожний час з Новоград-Волинська її сюди доставив на конях уродженець Кореччини Василь Ящук, котрий все життя пропрацював в органах правопорядку. Тепер на схилі літ цим сивочолим чоловіком є про що згадати, є про що розповісти підростаючому поколінню.

– А ті страждання, що випали на долю нашої родини, почалися далекого і голодного 1933 року із рідного села Шереметів, що на Житомирщині, – каже пан Зубрицький. – Тоді ми були змушені, рятуючись від голоду, переїхати на хлібну Херсонщину. Там ми довго не затрималися, повернулися назад у село, де обзавелися худобою та землею. В домашньому господарстві працювали всі. Особ-

лінських картузах, і вони записали родину в куркулі. І знову під стукіт коліс вагонів-товарняків далека дорога. Тепер не по своїй волі аж в Кокчетавську область в селище імені Блюхера.

– Там селища, як такого не було. Одні землянки, – згадує Казимир Антонович. В одне таке житло поселили і нас. Старший Зубрицький став передовиком сільськогосподарського виробництва і його невдовзі призначили головою правління колгоспу. Можна було б і жити, та клята цинга нікому не давала спокою. Не оминула вона і сім'ю Зубрицьких. Добрі люди радили змінити клімат, але як втекти звідси, коли під наглядом? Довелося правдами і не правдами покинути «гостинні» сибірські простори і податися на рідну Україну. Спочатку на індустріальну Харківщину, а звідтіля – на

ну хвилину виручали один одного, а наша сім'я навіть подружилася з російською – дядька Івана з Рязанщини. «Як не як – брати-слов'яни, – каже пан Антон. А що тепер?»

А коли в 1945 році над рейхстагом замайорів прапор перемоги, то союзні американські війська та їх агітатори стали агітувати остарбайтерів щоб ті їхали в Штати, де кожного чекає «рай». Казали, якщо ви повернетесь на батьківщину в Союз, то вас чекають тюрми та Сібір. Тій агітації мало хто вірив, не повірив і мій батько, – згадує Казимир Антонович. І знову дорога на Україну, в дідівську хату. А тим часом родичі та знайомі запросили до Корця, де запрацювали підприємства та машинно-тракторна станція. «Тож довго не думаючи, подався я за річку, – каже пан Казимир, де на той час в панському має-

звідкіля, що нового робиться в районі і т. д. Поїздка тривала майже півночі. Вже перші півні десь вдалині відізвалися, а розбити осіння дорога все не кінчалася. Раптом непрохідна глухомань та непрохані гості розтворилися у темряві ночі, які застерегли, щоб не орав ту спільну ниву. Хто були ті хлопці і досі не збагну. Напевно, то були залишки українських повстанців, що продовжували свою священну боротьбу за ньеньку Україну. А те поле так і залишилося в той час недооране...»

На які тільки ділянки трудового фронту не кидала доля механізатора Зубрицького, а завершив свою трудову біографію у гвіздівському колгоспі «Зоря», керівником однієї з найпотужніших в районі тракторних бригад. Із своїх 86-ти років, що подарувала йому доля, – 53 віддав найсвятішому, – хліборобській справі. В числі інших К. А. Зубрицький представив Рівненщину на IV Всесоюзному з'їзді колгоспників у Москві. Тоді М. Горбачов особисто потис руку і подякував за сумлінну працю на благо Вітчизни. А ще з того форуму делегат Казимир Зубрицький привіз іменний годинник, ручку із золотим пером і рідкісний на той час саквояж – «дипломат». Свято береже він і орден «Дружби народів» та інші відзнаки та нагороди, частина котрих

тяща, кмітлива та освічена людина, що знала толк в будь-якій роботі. Добрим помічником у нього був старший син-підліток Цезар. Крім нього в сім'ї був я та дворічна сестра Гелена.

На той час Казимир Антонович ще був малий та його дитяча пам'ять багато чого закарбувала із побаченого та пережитого, що влилося у душу тяжкими споминами. Та якби там не було, Зубрицькі стали розживатися. На столі появилася хліб і до хліба, та це не влаштовувало тамтешніх можновладців у ста-

цукроварінням. Щойно почали обживатися, як почалася Велика Вітчизняна війна та окупація. І знову Зубрицькі зібралися в дорогу, тепер уже під дулами німецьких автоматів та лай вівчарок. Господарі «нового» порядку вирішили, що ця працьовита родина принесе більше користі Рейху ніж окупованій Україні. В Німеччині їх прикріпили до господарства бауера, на котрого вже працювали поляки, українці, росіяни, італійці, французи, – ціла інтернаціональна бригада. Жили бранці дружно, в скрут-

здійснити свою давню мрію і стати механізатором, щоб вирощувати найсвятіше – хліб. А коли закінчив курси, то відразу посадили за важелі трактора і послали «піднімати» землі у щойно створені колгоспи району. Пригадую першу нічну зміну на полях під Сторожівським лісом. Не встиг пройти з десяток загінок, як у світлі фар появилася кілька людських постатей в дощовиках, з під яких виглядала зброя. Зупинили й наказали їхати в сторону села Суховоля. По дорозі розпитували, чий я буду хлопець і

рецького історичного музею. Що до життєвих буднів пана Казимира, то вони й досі наповнені турботою для добрих справ. Як член польської громади в місті, багато уваги приділяє відбудові та відновленню традицій костелу Святого Антонія, що красується на схилах тихоплинного Корчика. Знаходить час, щоб ладилися і домашні тили. Вважає, що у праці людина молодіє, а сили надає хліб, вирощенню якого все своє життя присвятив герой цієї розповіді.

Андрій ПАВЛОВСЬКИЙ